

2016/17

ONTVANGEN 22 APR. 2016

CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Universiteit Leiden
De heer prof. mr. Stolker
Postbus 9500
2300 RA LEIDEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
926968

Bijlagen
1

Datum **21 APR. 2016**
Betreft Aanvraag macrodoelmatigheidstoets wo bacheloropleiding security studies

Geachte heer Stolker;

Met de brief van 18 februari 2016, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 25 februari 2016, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de wo-bacheloropleiding Security Studies als bekostigd programma te verzorgen in Den Haag. De opleiding is voorgesteld in het Croho onderdeel Overstijgend en de studielast is door u bepaald op 180 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 11 april 2016, kenmerk 2016/17, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de wo-bacheloropleiding Security Studies als bekostigde opleiding te verzorgen te Den Haag.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

.spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen.

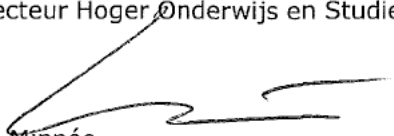
Onze referentie
926968

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VSNU.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnée

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. R. Minnée
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Minnée,

datum Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
11 april 2016 inzake de aanvraag nieuwe opleiding van de Universiteit Leiden ten behoeve van
de wo bachelor Security Studies te Den Haag.

onderwerp
advies nieuwe opleiding
wo bachelor
Security Studies
Universiteit Leiden
Den Haag

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

ons kenmerk
2016/17

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

bijlage
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 25 februari 2016 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Universiteit Leiden om de wo bachelor Security Studies als bekostigde opleiding te verzorgen te Den Haag. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
11 april 2016

onderwerp
nieuwe opleiding
Universiteit Leiden
wo bachelor

voltijd
Security Studies
Den Haag

ons kenmerk
2016/17

bijlage
beoordelingskader

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Universiteit Leiden om de wo bacheloropleiding Security Studies als bekostigde opleiding te Den Haag te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil een nieuwe wo bacheloropleiding Security Studies realiseren in Den Haag. Het gaat om een Engelstalige bachelor van 180 ECTS die in voltijd wordt aangeboden. Binnen de bachelor Security Studies wordt het thema veiligheid bestudeerd vanuit verschillende disciplines, zoals recht, bestuurskunde, techniek, economie en geschiedenis. Vanwege het inter- en multidisciplinaire karakter wil aanvrager de opleiding onderbrengen in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een Nederlands vwo diploma of een buitenlands equivalent die het Engels in goede mate beheersen.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de bachelor Security Studies nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. Ter onderbouwing van die stelling heeft aanvrager een vergelijking gemaakt van verwante bacheloropleidingen in het wo en ook in het hbo. Aanvrager heeft de wo bacheloropleidingen Bestuurskunde, Algemene Sociale Wetenschappen, Politicologie en International Relations, Liberal

pagina 2 van 7 Arts and Sciences als verwant aanbod bestempeld, alsmede de hbo masters Integrale Veiligheidskunde en Military Strategic Studies bij de Nederlandse Defensie Academie.

De wo bacheloropleidingen Bestuurskunde zijn inhoudelijk een combinatie van economie, politicologie, recht en sociologie. Ze worden vaak in het Nederlands aangeboden en zijn gericht op het bestuderen van complexe maatschappelijke sturingsvraagstukken. Veiligheid is een van de vele thema's waaraan aandacht wordt besteed binnen de bachelor Bestuurskunde. Afgestudeerde bestuurskundigen vinden veelal werk als beleidsmedewerker in de publieke sector.

Binnen de wo bachelor Algemene Sociale Wetenschappen is het thema veiligheid eveneens een onderdeel van het curriculum, naast vele andere maatschappelijke vraagstukken. De opleiding wordt over het algemeen in het Nederlands aangeboden en is inhoudelijk gericht op Nederlandse sociaalwetenschappelijke vraagstukken. Studenten die de bachelor ASW hebben afgerond stromen door in masters sociologie, psychologie, communicatie en bestuur en beleid en vinden daarna werk in uiteenlopende functies.

De wo bacheloropleidingen Politicologie en International Relations leggen de nadruk op het onderzoeken van het politieke besluitvormingsproces, in nationale en internationale context. In deze opleidingen worden veiligheidsvraagstukken bestudeerd vanuit een nationale en internationale politieke context. Afgestudeerden werken als beleidsmedewerker in de publieke en private sector.

De wo bacheloropleiding Liberal Arts and Sciences is een brede multi- en interdisciplinaire opleiding waarbij studenten zelf vorm kunnen geven aan hun vakkenpakket. Het thema veiligheid kan een rol spelen binnen deze opleiding. Afgestudeerden kunnen doorstromen naar een groot aantal masteropleidingen en hun arbeidsmarktperspectief is zeer breed en wordt pas nader gekleurd door de keuze voor de master.

Verder heeft aanvrager de voorgenomen bachelor Security Studies vergeleken met de hbo bacheloropleiding Integrale Veiligheidskunde die door meerdere hogescholen wordt aangeboden. Integrale Veiligheidskunde is specifiek gericht op veiligheidsvraagstukken, bijvoorbeeld op het terrein van arbo, milieuwetgeving en openbare orde. Afgestudeerden vinden met name werk in veiligheidsfuncties bij lokale overheden en in het bedrijfsleven.

Binnen de Nederlandse Defensieacademie kunnen wel diverse vakken m.b.t. veiligheid op hbo bachelorniveau gevolgd worden, maar wordt geen volledige opleiding aangeboden. De commissie heeft dit onderwijsaanbod dan ook buiten beschouwing gelaten bij deze vergelijking.

De commissie concludeert dat de bachelor Security Studies bestaat uit inhoudelijke elementen die binnen een groot aantal verwante opleidingen worden aangeboden. De combinatie van deze disciplines op wo bachelorniveau specifiek gericht op het thema veiligheid is wel nieuw. Dit maakt de opleiding onderscheidend van het bestaande aanbod. Aanvrager heeft aangetoond dat deze opleiding noodzakelijk is en dat de gewenste vernieuwing niet binnen het bestaande aanbod vormgegeven kan worden. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Aanvrager stelt dat de bachelor Security Studies beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

De maatschappelijke behoefte beschrijft aanvrager aan de hand van de Strategie Nationale Veiligheid van het Ministerie van Veiligheid en Justitie uit 2007 en de jaarlijkse publicatie Cybersecuritybeeld Nederland van het Nationaal Cyber Security Centrum (2014 en 2015). Uit deze documenten blijkt dat veiligheidsvraagstukken, mede door ICT ontwikkelingen, steeds complexer worden en dat een multidisciplinaire aanpak noodzakelijk is om de veiligheid, nationaal en internationaal, te kunnen blijven waarborgen. Bovendien zijn bedreigingen van de veiligheid steeds vaker meevormig, hetgeen pleit voor een integrale aanpak volgens het rapport Global Risks van het World Economic Forum uit 2007. Verder verwijst aanvrager naar de Nationale Innovatieagenda Veiligheid uit 2015, een publiek-privaat samenwerkingsverband dat streeft naar technische, sociale en procesinnovaties op het gebied van veiligheid. De agenda is gericht op het ontwikkelen van veiligheidsinnovaties in drie regio's: Twente, Noord-Brabant en Den Haag. Het belang van het blijven ontwikkelen en vernieuwen van het veiligheidsbeleid is ook opgenomen als een van de grand societal challenges in de Europese onderzoeksagenda Horizon 2020: Secure Societies- Protecting Freedom and Security of Europe and its Citizens. De commissie concludeert dat de bachelor Security Studies aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager stelt dat de opleiding ook tegemoet komt aan een arbeidsmarktbehoefte. Afgestudeerden kunnen, direct na de bachelor of na afronding van een masteropleiding, aan het werk als staff/beleidsmedewerker, consultant of onderzoeker in zowel de publieke als private sector in security gerelateerde functies in binnen- en buitenland. Aanvrager geeft daarbij een aantal voorbeeldfuncties: riskmanager, coördinator informatiebeveiliging, beleidsmedewerker risicobeheersing en onderzoeksjournalist.

Aanvrager heeft ROA, De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020, geraadpleegd. De voorgenomen bacheloropleiding Security Studies is een multidisciplinaire opleiding en past daardoor niet direct in de onderwijscategorieën die ROA hanteert. ROA categoriseert de arbeidsmarktperspectieven voor de sectoren wo economie en recht en wo gedrag en maatschappij als 'redelijk' en de perspectieven voor wo techniek als 'goed' (p. 71). Als gekeken wordt naar de arbeidsmarktperspectieven per beroep dan is voor Security Studies de categorie 'Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen' het meest relevant. Volgens ROA zijn er bij deze beroepen enige knelpunten in de personeelsvoorziening te verwachten, met name in de veiligheidsbranche (p. 73).

Aanvrager verwijst voorts naar het UWV analyserapport 'Ontwikkelingen, kansen en uitdagingen op de arbeidsmarkt' uit 2014 en het UWV rapport 'Welke beroepen bieden kansen?' uit 2015. Het UWV kenschetst de algemene arbeidsmarkt voor universitair opgeleiden in 2014 als gemiddeld, maar signaleert dat de arbeidsmarkt in een aantal niches krap is. Dit geldt o.a. voor (ICT) security-specialisten op wo niveau (UWV analyserapport, p. 35). Uit de middellange termijnverwachting van UWV blijkt dat de krapte binnen de arbeidsmarktsectoren ICT, overheid en financiële sector voor (ICT) security-specialisten waarschijnlijk aanhoudt (UWV analyserapport, p. 38).

pagina 4 van 7 Aanvrager verwijst verder naar een onderzoeksrapport over de ontwikkeling van het veiligheidscluster The Hague Security Delta dat in februari 2016 is uitgebracht door Policy Research Corporation Nederland. Aanvrager heeft een tabel uit dit rapport bijgevoegd waaruit blijkt dat de veiligheidsbranche de afgelopen jaren fors gegroeid is (aantal bedrijven, omzet, aantal werknemers) en dat men verwacht dat deze groei de komende jaren zal doorzetten (addendum bij de aanvraag, p. 6).

De arbeidsmarktbehoefte wordt nader onderbouwd aan de hand van het rapport 'Arbeidsmarkt voor Cyber Security Professionals' dat PLATO in opdracht van het WODC heeft uitgevoerd in 2014. De onderzoekers verdelen Cyber Security Professionals in vier categorieën:

- technisch dominante specialistische cybersecurityfuncties;
- niet technisch dominante specialistische cybersecurityfuncties;
- technisch dominante functies waarbij cybersecurity een onderdeel is;
- niet technisch dominante functies waarbij cybersecurity een onderdeel is.

Afgestudeerden van de bachelor Security Studies zouden, afhankelijk van hun specialisatie en masteropleiding, in de tweede en met name in de laatste categorie vallen. PLATO verwacht een stijgende arbeidsmarkt vraag naar alle vier de categorieën, maar in het bijzonder technisch specialisten (p. 10). Vervolgens is onderzocht welke opleidingen inhoudelijk gericht zijn op cybersecurity en hoeveel studenten voor deze richting kiezen. Men concludeert dat er voldoende opleidingen zijn, maar dat het aanbod aan transparantie te wensen overlaat en dat er voldoende studenten instromen om aan de arbeidsmarkt vraag tegemoet te komen. Volgens de onderzoekers is het de vraag of deelnemers aan cybersecurity-gerelateerde opleidingen cybersecurity als loopbaanoptie zien (p. 11). Er is dus met name sprake van kwalitatieve discrepanties tussen vraag en aanbod. De bachelor Security Studies speelt hier op in door de duidelijke focus op (cyber)security.

Verder heeft aanvrager een aantal enquêtes afgenomen onder vertegenwoordigers van het werkveld. Uit de gespreksverslagen blijkt dat men het belang en de inhoud van de opleiding onderschrijft. De respondenten gaan vooral in op de ontwikkeling van het curriculum en geven geen kwantitatieve informatie over de verwachte arbeidsmarktontwikkelingen. Eén respondent verwacht 150 a 200 studenten per jaar aan een stageplaats te kunnen helpen.

De commissie constateert dat aanvrager heeft aangetoond dat er een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de bachelor Security Studies. Aanvrager heeft bovendien aangetoond dat de Nederlandse veiligheidsbranche groeit en dat er binnen de branche behoefte is aan medewerkers met een multidisciplinair profiel op wo-niveau. Deze behoefte is echter niet vertaald in een schatting van een concreet aantal baanopeningen voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvraag beantwoordt aan een maatschappelijke behoefte en een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte. Een zekere kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte is aannemelijk gemaakt. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 5 van 7 *Beoordeling criterium c Beleidsregel*

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister de volgende 6 profielthema's vastgelegd: Fundamentals of Science, Health, Life and Biosciences, Health across the Human Life Cycle, Law, Democracy and Governance, Legitimacy in a Multilevel Setting, The Asian Challenge en Global Interactions of Civilizations and Languages. Het profielthema Law, Democracy and Governance, Legitimacy in a Multilevel Setting is verbonden aan de opleidingen die gevestigd zijn op de campus in Den Haag.

Daarnaast heeft aanvrager bij de prestatieafspraken expliciet aandacht besteed aan de verdere ontwikkeling van de campus in Den Haag: 'Sinds 1 januari 2011 is de Campus Den Haag een volwaardige faculteit van de universiteit. Deze faculteit verzorgt opleidingen op het gebied van bestuur, politiek en internationaal recht, op nationaal en internationaal niveau, met aandacht voor vraagstukken van vrede, veiligheid en duurzaamheid. De faculteit is de thuisbasis van onder meer het Centre for Governance Studies, Centre for Terrorism and Counterterrorism, Montesquieu Instituut en het Centre for Modern Urban Studies. Zij participeert in de Haagse Academische Coalitie (HAC), die de basis vormt voor de kennisinfrastructuur op het gebied van recht, vrede en veiligheid in Den Haag.'

De bachelor Security Studies sluit aan op de centrale onderzoeks- en onderwijsthema's van de campus Den Haag. Aangezien de aanvraag aansluit op een zwaartepunt dat in de prestatieafspraken is vastgelegd, wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien.

Vanaf 25 februari 2016 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Universiteit Leiden om de wo bachelor Security Studies in Den Haag aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van verwante bekostigde hbo en wo bacheloropleidingen en de instroom in deze opleidingen. De instroom in de onbekostigde bachelor Militaire Bedrijfswetenschappen is niet bekend. De instroom in het meest verwante bekostigde aanbod is de afgelopen jaren gegroeid, zoals blijkt uit onderstaande tabel.

opleiding	instelling	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
B Bestuurskunde	Erasmus Universiteit Rotterdam	255	187	158	165	162
B Bestuurskunde	Radboud Universiteit Nijmegen	112	108	102	130	110
B Bestuurskunde	Tilburg University	55	75	81	71	67
B Bestuurskunde	Universiteit Leiden	232	268	279	429	320
B Bestuurskunde	Universiteit Twente	190	162	139	105	137
B Liberal Arts and Sciences: Global Challenges	Universiteit Leiden	107	92	500	696	671
B Integrale Veiligheid	Avans Hogeschool	252	291	323	347	378
B Integrale Veiligheid	Inholland	134	105	91	125	146
B Integrale Veiligheid	NHL	129	112	128	142	140
B Integrale Veiligheidskunde	De Haagse Hogeschool	165	258	194	243	238
B Integrale Veiligheidskunde	Hogeschool Utrecht	269	250	255	344	241
B Integrale Veiligheidskunde	Saxion Hogeschool	116	101	91	135	91
eerstejaars instroom	totaal	2016	2009	2341	2932	2701

Bron: Criho

pagina 6 van 7 Op grond van de instroom in de masteropleidingen waarvoor de voorgenomen bachelor toegang biedt en de instroom in verwante bacheloropleidingen verwacht aanvrager dat in het eerste jaar circa 75 studenten en in de jaren daarna circa 150 studenten zullen instromen. Aanvrager wil de omvang van de opleiding beperken tot 150 studenten met het oog op de kwaliteit. Bovendien streeft aanvrager naar een evenwichtige mix van Nederlandse en buitenlandse studenten (circa 100-50) om een international classroom te realiseren. De commissie acht deze instroomprognose realistisch.

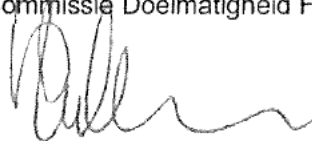
Onder criterium b heeft aanvrager aannemelijk gemaakt dat er op de arbeidsmarkt vraag is naar universitair opgeleiden op het terrein van veiligheid en dat deze vraag groeit. Aanvrager heeft de omvang van die vraag niet scherp in kaart gebracht. De combinatie van de instroom in verwante bacheloropleidingen en de prognose van de instroom in de voorgenomen bachelor Security Studies met een zekere groeiende arbeidsmarktvraag leidt tot de conclusie dat er vanuit de arbeidsmarkt bezien ruimte is voor deze nieuwe opleiding. Vanwege het feit dat de omvang van de arbeidsmarktvraag (nog) niet vastgesteld is, onderschrijft de commissie het voornemen van aanvrager om de instroom te beperken tot 150 studenten per jaar.

Aanvrager heeft aangetoond dat de inbedding in de regionale kennisinfrastructuur verzekerd is. De bachelor Security Studies is ingebed in de Haagse faculteit Governance and Global Affairs. Binnen deze faculteit worden meerdere verwante bachelor- en masteropleidingen aangeboden. Bovendien zijn in Den Haag meerdere voor de opleiding relevante onderzoeksinstituten gevestigd, zoals het Centre for Governance Studies, Centre for Terrorism and Counterterrorism, Montesquieu Instituut en het Centre for Modern Urban Studies. Verwante bacheloropleidingen zijn op diverse locaties in Nederland gevestigd, dus vestiging in Den Haag heeft geen negatieve effecten op de regionale spreiding.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod is voor de bachelor Security Studies in Den Haag. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.